

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ES GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Szentkirályi uteza 28. szám.

(Szent-István-Társulat.)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknek egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészt 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulatnál.

A tanítóképző-intézetek tanterve.

Felolvasta a kath. tanügyi tanács június 27-én tartott ülésében, *Ember Károly* előadó.)

Közoktatásügyünk a tanterv-reformok korát éli. Az oktatás minden tagozatán kifejezett a sokféle panasz az érvényben levő tantervek ellen. De hát honnan ez az általános elégedetlenség?! És ha oly általános az, vajon a nemzeti oktatás előnyére, a kultúra alapját tevő oktatási eredmény biztonosságára nézve üdvös-e; mondjam, az újabb generáció előkészítésében nincsen-e káros hatása annak a bizonytalanságnak, ennek az évekre elhuzódó tanterv-reperationak!?

Uraim, mi, a kath. tanítói kar, a magyar társadalom azon munkásrétegéhez tartozunk, mely immár kilenczszázados múlt elismerésre méltó eredményeivel egy kipróbált alapon, egy megingathatatlan szellemtől vezetve, az igaz krisztusi elvek alapján dolgozik a nemzeti kultúra, a nemzeti boldogulás nagy feladatainak elérésében. Mi, uraim, egy oly tanítói karnak és ezzel egy oly nevelési rendszernek vagyunk jogutódai s így mindenben követői, miáltal e testület erejét, működésének értékét és helyét a nemzeti közoktatás tényezői között, a magyar nemzeti történelem csálhatatlan és megingathatatlan bizonyítékaival indokolhatjuk. Erősek és bátrak, de illetékes tényezők vagyunk tehát arra, hogy fölemeljük szavunkat és sürgessük a tanterv-állapotok gyors és alapos megoldását: mert a bizonytalan kísérletezések, a zürzavaros tanítási viszonyok, a sokszor kiforrottan ideák, eszmék kolportálása, a minden téren tapasztalható bizonytalanság aggodalommal töltheti el hazafiúi szívünket az újabb generáció nevelését illetően.

Ebben az állapotban nem hagyható közoktatásunk. A reformoknak immár késni nem szabad, mert minden nap, a melyen ezek vég-

leges elintézését ismét előadtuk, fokozott károkat okoz az ifjabb nemzedek nevelésében.

Tehát halával adózhatunk a Biboros Hercegeprimás Ö főmagasságának azért a kegyes figyelemért, hogy munkálkodásunkat egy oly kérdés felé irányította, mely a közoktatásnak nem kevesebb, mint gerinczkérdése s a ma folyó tanügyi reformoknak sarkalatos pontja. Érttem ezalatt: a *tanítóképző-intézetek tantervének reformját.*

* * *

Nézzük, mit tartunk e munkában szem előtt, mik lehetnek e nagyfontosságú kérdés megoldásában vezérlő eszméink?

* * *

1. Nem szükséges, hogy a t. Tanács előtt hosszasan fejtegyem ama kapcsolatot, mely a népiskola, de általában az összes oktatási fokozatok és a tanítóképzők között fennáll. Ha öntudatosan élünk e hangzatos mondással: »a tanító az iskola«, »a nemzeti közoktatásnak alapja a népiskola«, úgy átértettük és átértéztük, hogy a népiskola tantervét nem lehet a tanítóképző-intézetek tantervétől és ezt viszont amattól elkülönítve reformálni. Az oktatás e két tagozata annyira együvé tartozik, hogy azokat egymástól megkülönböztetni, sértés és merénylet a népoktatás eszméje, végczéljának biztos sikere ellen.

Mondja ki tehát a kath. tanítók országos bizottsága, hogy az osztatlan és osztott népiskolai tanterv revideált tervezetét approbálandónak tartja, hogy e tanterveknek megfelelőleg a képzőintézetek tanterv-revizója is eszközölhető legyen.

2. A népiskola tantervét a harmincz év tapasztalataira való tekintettel s csakis erre való tekintettel, az élet igényei és az iskolai nevelő-oktatás fölve határozzák meg. Amában eleget teszünk a közviszonyok kívánalmainak és az utóbbi szempont által, mint a

nepoktatás igazi intézői: irányítjuk és befolyásoljuk a jövő nemzedék közműveltségét.

Az így vezelvek alapján készült tanterv alapja és kiinduló pontja a tanítóképzők szervezetenek és tantervnek, mert a népiskolai tanterv az iskolai nevelést és oktatást ellátó tanítóknak érvényesül. A népiskolai tantervet készítő tanvezők lelki szemek előtt kell, hogy tartsák azt a tanítót, a ki tanítói mivoltával elő megtestesítője a népiskolai tantervnek. A hol a tanító tanítói rátermettsége, szakképzettsége, szóval tanítói egyénisége távol áll a népiskolai tanterv intenczióitól, ott a tanító, mint eszköze a nevelésnek és a tanításnak, meg a legnemesebb hivatásszeretet mellett sem biztosíthatja a népnevelés haladását.

En, uraim, a tanítóképzők tantervnek reformjában a beszteczebányai tanító-egyesület javaslatát személyesítem, annak az elvnek vagyok ugyanis híve, hogy a tanítóképzés célja ne vesztélyeztessék a mellőkezelők előtérbe tojásit. Tanítóképzésünk legnagyobb baja éppen abban van, hogy a kívülről vett mellőkezelők annyira előtérbe jutottak nemcsak a szervezetben, hanem a tantervben is, hogy ma a maradásig vadját vonom magamra, ha nyíltan odakiáltom, hogy a tanítóképzők tantervének reformjánál ne pillantsunk a középiskolai teljes biztosítására, az egyetemre való előkészítés kecségtető törekveseire, hanem maradjunk meg annál a csekélynek útszó valaminek, amit népiskolának és népiskolai tanítónak mondanak.

Legyen a tanító a népiskolai tanterv letéteményese azon képzés által, melyet neki a tanítóképző egész egés, igaz keresztény szellemű tanterve biztosított. Legyen a néptanító ideálja a népiskola, legyen a tanító érdekeinek munkatere a népiskola, legyen a néptanító büszkesége a nemzeti kultúra tisztelt és becsült hajleka: a *népiskola*.

S hogy így szellemű és fellogasu tanító-ságot nevelhessünk, mondja ki az országos bizottság, hogy a tanítóképző-intézetek tantervben az igazi kath. néptanítót tartja szembe előtt és oly tantervet óhajt, melynek alapján oly tanítót nevelhet a képző, ki büszkén mondhatja: a kath. iskola én vagyok.

3. A szervezeti dolgok, uraim, csak annyiban fűgnek össze a tanterv kérdésével, amennyiben a tanterv keresztülvitelére befolyással vannak s az igazi tanító hivatásszeretetének istapítására feltétlenül megkövetelhetők. Ezért: minden oly törekvés, a mely a tanítót az ő iskolájából, ebből a kis szellemvilágból, a hol annyi ambíció, oly sok lelkesedés kielégítést talál — kivézetű s benne önelégületlenséget támaszthat — perhorreskálandó. Így leszünk a tantervrevízió munkájában függetlenek minden külső kényszertől és öntudatosak abban, hogy a szó valódi értelmében vett tanítókat óhajtunk biztosítani a nemzeti közoktatásnak.

Ezek után arra terek át, a mit talán már előbb kellett volna, hogy érintsek, hogy er-

vényben levő kath. képzőintézeti tanterveinket az idő igen nagyon, de igenis túlhaladta. A társadalom oly igényeket táplál a népiskolával szemben, és viszont a magyar nemzeti közélet különböző jelenségei oly sokféle feladatokat rónak a népiskolai nevelő oktatásra, hogy azoknak csak egy öntudatosan képzett, meghatározott feladatok és törekvésék szolgálatára nevelt tanító-ság tudhat sikeresen megfelelni. A vallásos és hazafias nevelés zászlója alatt működő tanító-ság, az Isten és a haza iránti szeretet igaz és tiszta érzelmeivel kell, hogy szent hivatásának betöltéséhez fogjon. Vallásos és hazafias magyar népet, csak vallásos és hazafias meggyőződéssel bíró tanító-ság nevelhet. Nemzeti életünk egy százada sem igazolta ezt oly élenken, mint haldokló századunk, a XIX. század. És ezért nagy az ür a mai népiskola és a püspöki szabályzatban megállapított tantervek között. Tetézi bajainkat az, hogy kath. fiu- és nőképzőink az állam által kiadott tantervek alapján teljesítik a kath. tanítóképzés némes munkáját. Hogy ezen körülmény nemcsak tanügypolitikai szempontból fönn nem tartható, hanem a tanítóképzés belterékét is tekintetbe véve, sürgős intézkedést kíván, azt mondanom is fölösleges; ezért elfogadásra ajánlom a szatmár-ugocsai r. k. tanító-egyesület javaslatát, mely így hangzik:

Miután a kath. képzőintézetek új tantervnek tervezetét nem tarthatjuk oly végleges munkának, mely képzőintézeteinknek jövő irányát állandó időkre megjelölje és biztosítsa, benső életét előbbre vigye: felkéréndő az orsz. kath. tanügyi tanács, hogy ama tantervnek gyökeres átdolgozását lehető gyorsan kezdje be. Munkálkodásában igyekezzen az állami tantervet tekintetbe venni, hogy a tanterv egységessé lehessen; de kath. érdekeink minden irányban való szigorú érvényesítését folyton szem előtt tartsa.

Ezen javaslatok elfogadása esetében a következő feladat áll elő:

A kath. tanügyi tanács felhívja az Egerben megalakult kath. tanítóképző-intézeti tanárok egyesületét, illetőleg a képző-intézeti szakosztályt, hogy a körülményekhez képest azonnal munkálat tárgyává tegye egy, a kath. tanító- és tanítónőképzők részére szolgáló tanterv készítését. E tanterv-munkához a kath. egyesületek: a kalocsai, esztergomi, pécsi, váczji, erdélyi, nagyváradi, győri, munkácsi, veszprémi, kassai, nyitrai, szombathelyi, temesvári, szóval az összes egyházmegyéből terjesztettek be javaslatokat és nekem is megvannak részletes előterjesztéseim e reformhoz, de ezekkel most nem foglalhatom le a kath. tanügyi tanács idejét, hanem folytatom tanulmányaim előterjesztését a képző-intézeti szakosztályban.

A real-olvasmányok kezelésének tanmenete.

(Folytatás.)

Előadtam azon előnyöket, melyek real-olvasókönyveinket a szakkönyvekkel szemben, különösen az osztatlan népiskolában, már eddig is olyannyira becsessé és használhatóvá tették. Ezen előnyöket pedig annál is inkább szükségesnek tartottam elősorolni és megemlíteni, mivel tapasztalásból tudom, hogy még nagyon sokan vannak, kik ezen új iránnyal nem tudnak vagy nem akarnak megbarátkozni és azt határozottan elítélik. Hogy miért teszik ezt és honnan indulnak ezek ki, azt nagyon könnyű eltalálni.

Ugyanis az olvasmányok alapján nyújtandó reál-oktatás a tanítóra nézve sokkal terhesebb, mint a szakkönyvekkel való tanítás, mert míg az utóbbi szerint való oktatás a tanító részéről úgyszólván semmi előkészület nem kíván, addig az előbbi mód mellett ugyancsak gondosan elő kell a tanítónak készülni a tanításra, ha tartós eredményt akar elérni és felmutatni.

Miután e reálolvasókönyveknek, a szakkönyvek fölötti előnyeit ekként feltüntettem és megvilágítottam, térjünk át már most a reál-oktatás feladatainak megállapítására vagy meghatározására is.

A népiskolai reál-oktatásnak ugyanis kettős célja van, u. m. a'aki és anyagi.

Alaki célja a reál-oktatásnak abban nyilvánul, hogy a gyermek szemlélő, emlékező, gondolkodó, érző és vágytehetségét fejlessze, nevelje, másrészt pedig a durvaság, az ésszt meggyalázó és már annyi bajt, kárt okozott babonát — melyre a köznépek különben is nagy hajlama van — kiirtsa, valamint a természet s a haza iránti közönyt kiküszöbölje.

Anyagi célja pedig az, hogy a tanító a gyermekeket az ember, a szülőföld, a haza és annak alkotmánya, valamint az abban élt nevezetes egyének, fontosabb események, termények, tünemények és készítményekkel megismertesse és azoknak a gyakorlati életben leendő miként és mi módon való alkalmazását a tanulóknak bizonyos készségekben megadja.

A reál-oktatásnak ezen általam említett céljával annyival is inkább szükséges tisztába jönnünk, mivel ha ezt nem tudjuk vagy nem ismerjük, akkor tanításunk csak sötétben való tapogatás lesz és a megkivántató vagy szükséges eszközöket sem lennénk képesek magunk részére kiválasztani. Már pedig nagyon jól tudjuk, hogy a cél szentesíti az eszközöket.

Miután pedig én a reál-oktatás céljának fontos szerepet tulajdonítok, azért nem lesz talán felesleges, ha ezen pontnál még egy kissé tovább időzöm és kimutatom, hogy ezen kettős cél közül melyikre fektessen a tanító az iskolában nagyobb súlyt?

Erre nézve idézem Kellnernek erre vonatkozó szavait: »Az összes reál-oktatásnál az elemi tanodában inkább az alaki cél veendő tekintetbe, mint az anyagi; itt nem az a fő-dolog, hogy a tanulók nagy ismeretmennyiséget sajátítsanak el, hanem inkább az, hogy értelmök fejlesszessék, szívök és jellemök neveljessék és önálló kutatásra, munkálkodásra előkészíttessék.«*)

Azért én azt nem tartom oly nagy hibának, ha pl. a gyermekek évek mulva elfeledik is, hogy hányadik évben és melyik napon volt a mohácsi csata, mennyi magyar hullott el ott, ki volt a király, vezér stb. csak az maradjon meg szívökben hogy ezen csapást engedetlen-ség, egyenlenség vagyis erkölcsi romlottság idézte elő, úgy akkor már célomat teljesen elértem.

A reál-oktatás ezen kettős céljának kifejtéséből azt hiszem eléggé kitűnik annak fontossága is, azért nem látom szükségét, hogy még arról is szóljak. Inkább áttérek a tétel első részének, a reálolvasmányok tanmenetének részletezésére.

A módszertannak, mint azt Bárány mondja, ki kell terjeszkednie nemcsak a tanítás elveire és a tantervre, hanem ezenkívül még a tanmenetre, tanalakra, tanítói modorra, a főlada-tokra és a taneszközökre is.

Miután pedig a tanmenet már magában foglalja úgy a tanalakot, valamint a tanítói modort, a főladatokat és a taneszközöket is, miután a tanító munkájának sikere nem ritkán az egyes tantárgyak előadásánál használt helyes tanmenet megállapításától függ, azért kísérsük meg a reálolvasmányok kezelésénél követendő helyes tanmenet megállapítását.

Tanmenet: I. Bevezetés. II. Targyalás. (Targyi megértetés). III. Alaki megértetés. IV. Minta-olvasás. V. Egyesekkel való olvastatás (a minta-olvasás szerint). VI. Gondolatrend összeállítás. VII. Jellemeztetés. VIII. A tanulás levonása. IX. Összehasonlítás. X. Begyakorlás. XI. Kikérdezés (összefoglalás). XII. Alkalmazás, vagyis fogalmazási feladvány.

Fegyvernek. *Petrasovits Imre.*

(Folytatása következik.)

Tanítói gyűlések.

A »Léva és vidéke róm. kath. tanító-egyesület-nek« *Verebélyi alesperesi köre* f. 1899. évi június hó 12-ikén Verebélyen tartott körgyűlést. Szentmise után a nagy számmal megjelent tagok, élén a kerületi papsággal és vendégekkel, a róm. kath. iskola egyik tantermébe menve, feszült figyelemmel hallgatták elnökölő ft Kovács József úr, kerületi alesperes-tanfelügyelő megnyitó beszédét, melyben élénk színekkel volt ecsetelve mindama, a kath. tanügy felvirágzását biztosító mozgalom, melyet jelesünk felszínre hozva, a felébredt kath. közszellem épületébe illeszteni akarnak. Örömmel hangoztatja, és pedig személyesen szer-

*) Schultz »R. M.«

zett tapasztalatai alapján, hogy kerületnek minden tanítója, hivatás-szeretettől áthatva, szakképzettsége és úrruhaga lma folytán, oly színvonalra emelte a kerület tanügyét, miszerint a legfokozottabb igények mellett is kiállják a versenyt. Dícsérettel emlékezik meg arról is, hogy a tanítói kar, a tanácskozmányok megtartásában rengeteg erőt föltámasztva, annak jótékony hatását a tanügyre kisknázni törekedik, mit bizonyított szorgalmas megjelenésével. Az elnöki jelentések pénztár vizsgálás után a pályamunkákat bíráló-bizottság elnöke, Dr. Zelenyák János úr, a következő jelentést teszi: az első tételre 5 munka érkezett; legjobbnak Kiszlet vet, vihart arató jellegű ítéletet, miért is szerzőjének, *Veszely István Besseneyői k-tanítónak*, a pályadíjat kitűzött 2 darab aranyat átadja. A második tételre egy munka adatott be, de az tárgyától annyira eltér, hogy — egyébkénti jóága dacára — a pályadíj szerzőjének oda nem ítéltetett; a harmadik tételre szintén egy munka adatott be, de az oly kiválóan sikerült mű, hogy szerzőjének, *Veszely István Besseneyői k-tanítónak* a kitűzött 1 drb arany pályadíjat a bíráló-bizottság egyhangúlag odaítéli és azonnal átadja. A negyedik 2 drb aranyra vonatkozó javaslata az, hogy egy drb adassék jutalmul az első tétel II ik legjobb megoldásának, fél arany a harmadik munka szerzőjének és fél arany a második tételre érkezett munka szerzőjének; a javaslat elfogadotván, egy darab aranyat kapott: *Gerley Mátyás, verebéli k. tanító, fél aranyat; Miklósa Lajos Zs. gy. rmati k. tanító és fél aranyat ismét Gerley Mátyás, verebéli k-tanító. Ezután Veszely István felolvassa pályadíjat nyert egyik munkáját e cím alatt: „A községi iskolákkal szemben, mik a tanító kötelességei”. Mi az ok, hogy a kívánt sikert oly kevés helyen látjuk elérni? Majd Gerley Mátyás olvassa fel jutalom-díjazott egyik munkáját e cím alatt: „Az I- II. osztályban pedagógus legyven-e a tanító, vagy esetleg első sorban? — Miután elnök megköszönte, úgy a munkálkodó köntagok, mint a bíráló-bizottságnak fűződését, egy drb aranyat ismét följajánl pályadíjúl, a nemes példa járvány-terjedelmét öltött, mert Iót, Lulisek Izidor úr ker. alesperes, ismervén a tanítók önképzésének horderejét, szintén egy drb aranyat ad pályadíjúl, Majd Dr. Zelenyák János úr ajánl föl, mint a múlt évben tette, 4 drb aranyat s ezt követte föl Agárdy János úr, ki 2 darab aranyat ajánl ugyane címre s így van alkalma a verebéli alesperesi kerület tanítóinak a nemes küzdelem jutalmáért, mint az elismerés kézzelfogható bizonyítékáért versenyezni. A telt indítványok megvitatása után, elnök záróbeszédében megemlékezik az újabb kor és jelenünk bölcsői állapondoltságának kihatásáról az életre és gyönyörű követségzetéssel fejt ki, hogy édes hazánkat, valamint szentegyházunkat szerető, azért, ha kell élni és halni tudó polgárokat csak úgy nevelhetünk, ha anyaszent-egyházunk tanítását követve, nevelésünkben irányelvei szerint járunk el ezután is. A gyűlés után közébéd volt.*

VEGYESEK.

A király adománya. A király a legszentebb Megváltóru nevezett apáczák soproni zárdájának kibővítésére magánpénztárából 200 forintyi segélyt; adományozott a nevezett nőneknek.

Bende Imre nyitrai püspök nagylelkű bőkezűségének újabb jeleit adta azzal, hogy a kis-bittsei római katolikus iskola fölépítésére 1000 koronát adományozott. Ez adományért *Telesky dr. esperes-plebanes* lapunk újan ismételt köszönetet mond Bende püspök ö mellőszágnak.

A tanítók Szathmáry Györgynek. A magyar népnevelés lelkes hajókapának, *Szathmáry György* közoktatásügyi miniszteri tanácsosnak a kerepesi-úti temetőben lévő sírja fölé emléket állít a hazai tanítósg. Az emlékmű telepítése a jövő hónapban lesz.

Iparosinas-iskolái igazgatók értekezlete. Az iparosinas-iskolái igazgatók *Jeny József* igazgató elnök-

lésevel értekezletet tartottak az masiskolai rajzoktatás egyöntetűsége és fejlesztése érdekében. Elhatározták, hogy a jövő tanévtől kezdve *Bóhm János és Györgyi* Kálmán szakfelügyelők vezetésével az általános és a szakosportokat vezető rajztanítók havonként módszeres értekezletet tartanak, a melyen egy-egy havi rajztanítás anyagának módszeres földolgozását fogják megállapítani. E megállapodások teljesítését a szakfelügyelők ellenőrzik. Az igazgatói értekezletnek ezt a javaslatát jóváhagyás végett bemutatják a székesfőváros tanácsának.

Tornaügyi szakosztály a közoktatásügyi miniszteriumban. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszterhez, ki már eddig is sokat tett az ifjúság testi nevelése érdekében, a »Magyarországi Tornatanítók Egyesülete« nemrég emlékiratot terjesztett fel az iránt, hogy a közoktatásügyi miniszterium kebelében egy, külön testnevelési szakosztályt létesítsen s országos tornafelügyelői állásokat szervezzen. A szakosztály feladata volna a torna-tanár kérdés megoldása, a torna-tanár képzés fejlesztése s az általános és kötelező iskolai merések s statisztikaszertű kezelése. A tornafelügyelők végeznék országszerte a szakszerű ellenőrzést és ők ügyelnének föl a tornahelyiségek célszerű építésére és felszerelésére. Ezenkívül a testgyakorlatok társadalmi ügyének propagandáját vezetnék. A miniszteriumban most fogalkoznak e tervvel, melynek megvalósítása a miniszter kedvelt eszméi közé tartozik.

A kultuszminiszter szabadsága. *Wlassics Gyula* dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter, hosszabb tartózkodásra *Fenyőháza* utazik de tárczája ügyeit önöket szakadatlanul el fogja intézni.

Miniszteri köszönet. *Wlassics* vallás- és közoktatásügyi miniszter köszönetet és elismerését fejezte ki *Ultrányi Pál* prépostnak azért az áldozatkészségéért, hogy a szegedi apáczá-tanítócetben Erzsébet királyné emlékére 400 forintos alapítványt tett szegény tanuló-leányok részére.

Tizezer iskolaköteles iskola nélkül. Ily czímen közöltük — írja a »B. Hirlap« — hogy Jász-Nagykun-Szolnok-megyében nagyon szomorú nepoktatási állapotok uralkodnak. Erre vonatkozólag most arról értesítik e lapot hogy a tanügyi állapotok ott mégsem annyira szegényesen szánalmasak és ijesztők, mint a közlemény feltűnteti, mert noha az egymástól távolieső kisebb tanyák megnehezítik is az iskoláztatást s az ellátásuk elnevezése, sőt mulasztása is az igazolatlanul kimaradó iskolakötelesekkel szemben bizony sok tekintetben megrovást, sőt büntetést érdemelne; de az alföldi magyar községek azért általában mégsem oly szűkmarkuak s nem is oly földhözragadt szegények iskolákkal szemben, mint a tudósító jelzi. Sok helyen leginkább maguk a hitfelekezetek ellenzik az iskola-államosítást, itt nincs szükség az államosításra, mert hisz sok helyen a meglévő iskolák is eléggé képesek fölvenni az iskolaköteleseket, csak az az egyedüli baj, hogy a gyermekek nem járnak iskolába. Így például Jászberényben, hogy többet ne is említsünk, a népiskola felsőbb osztályaiba nagyon megfogyatkozva járnak a tanulók, tehát nem annyira költéses új iskolákra és tanítószaporításra van szükség, mint inkább az iskolásgyermekeknek az iskolába járásra való kényszerítésére, ez pedig mindent az ellátás és városi tanács kötelessége s az ebbeli mulasztásokért feyelmileg is felelős. Avagy Szolnokon, mint a helybeli tanítói kar és iskolaszék is jól tudja, az egész iskolaévben ugyszólván egyetlen igazolatlanul mulasztó gyermek sem volt pénzbürséggel büntetve, az ily mulasztás tehát nagyon előmozdítja az iskolakerülést. A tömeges iskolamulasztásokból még nem következik, hogy maguk az iskolák rosszak és a tanítók hibásak. E szerint a hitfelekezeteket államosításra buzdítani, sőt kényszeríteni is, teljesen szükség-telen, sőt káros. — Így ir egy nem kath. lap a kath. iskolák rohamos államosításáról Igaza van. Az államosítástól való félelem annyira szűkmarkuá tette már

addig is az iskolafentartókat, hogy még a legesekelelyebb szükségletekről sem akarnak immár gondoskodni. Azzal mentegelőzvéni, bizs. ugysis elveszi az állam iskoláinkat. Ha statisztikát állítanánk össze, ijesztő adata állana elő annak a körülménynek, mennyire csappant a nép adozatkészsége az iskoláügy iránt. És ezzel szemben mit ígér a mi szegényes kultuszbudgetünk?

Tanító ünnepe. Mutne, Arva-megyei község f. hó 20-ikán készül megünnepelni derék kántortanítójának, *Kluchány János*nak félszázados jubileumát. Az árvai tanítók e nesztora hosszú ötven éven át volt itt a népnevelés buzgó harczosa, s érdemeinek elismerésül már 1876-ban a koronás ezüst érdemkeresztrel jutalmaztatott meg.

Halálozás. *Balzer Anna* Jenőfi róm. kath. főtanító rövid szenvedés és a halotti szentségek ajátatos felvétele után f. évi július hó 4-én délután 3 órakor életének 79. és tanítói működésének 62. évében jobblétre szenderült. Áldás és béke poraira!

Szerkesztői üzenetek.

Felkérjük a kath. tanító-egyesületek és tanítói körök t. tagjait, illetőleg jegyzőit, hogy az ülésekről rövid, kimerítő értesítést lapunkhoz beküldeni ne terheltessenek.

V. B. plébános urnak, Hálás köszönettel vesszük, hogy főtisztelendőség az t. nézetet vallja, hogy a kath. iskolákra vonatkozó pályázatoknak a »Népnevelő«-ben, mint hivatalos kath. tanügyi szakközlönyben való közléte, kötelesség legyen. Lapunkat közel 8 ezer példányban küldi szét a Szent-István-Társulat minden héten. A pályázati hirdetésekbeli befolyó jövedelem a lap kiadói költségeinek fedezésére fordítatik. — **Sz. K.** A csere a felek kölcsönös megegyezése nélkül nem eszközölhető, de e megegyezés után az illetékes iskolaszék és az egyházmegyei hatóságok megerősítő jóváhagyása szükséges. Első dolgok, hogy az illetékes iskolaszék hozzájárulását kölcsönösen megszerezzék. — **N. Gy. Diszel.** Megsürgetjük. — **D. E.** Előjegyeztük. — **Sz. B.** Erre nézve nem rendelkeznék statisztikai adatok felett. — **D. K.** Figyelemmel leszünk a beküldött munkára. — **H. N.** Azt írja, hogy a nagy szüenidő alatt egymást éri ügynök, író a házában. Egyik ezt, másik azt a könyvet ajánlja használatra. Melyiknek tanácsát kövesse, fölünk azt kérdezi. Hát mi nem helyeseljük, ha az ügynök kezesgető ígéreiteire hallgat, de azt sem ajánljuk, hogy az író urak rábeszélései után induljon. Forduljon bizalommal a Szent-István-Társulat ügynökségéhez, eszközöljön itt megrendelést és a Szent-István-Társulat kiadványaitól semmiféle szép szavakért, ígéretekért el ne álljon. Az ügynök és író-ügynök uraknak megadja azt a tanácsot, hogy jobb lesz, ha ők is élvezik a jól kiérdemelt szüenidőt s nem zavarják a főt. plébános-igazgatók és a mélyen tisztelt kártársak nyugodt pihenését. — **S. Gy.** Levélben feleltünk. — **N. L. Sorra** vesszük. — **F. M.** Érdekeinek biztosításáról jó, ha kelő időben gondoskodik. Igaza van. — **Sz. I.** Csak kath. tanító-egyesületekről adhatunk értesítést.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly**

Pályázatok.

Esztergom érseki megye.

A nagysúri (Pozsony-megye) áll. segélyezett róm. kath. népiskolánál két tanítói, esetleg egy tanítónői és egy tanítói állomásra ez évi augusztus 5-ik napjára pályázat hirdettek. Fizetés: egyenkint 400—400 frt havi részletekben, szükséges butorral ellátott szoba. Kötelesség: egy egy osztályt vezetni, és az ismétlő iskolát felváltva tanítani. Tót nyelvi ismerete is szükséges. Az állomás szept. 1-én elfoglalandó. A nagysúri róm. kath. iskolaszékre címzett folyamodványok főt. **Hübner János**, kerületi esperes úrhoz Hidaskürthre

(Pozsony-megye) küldendők. Nagy-Súr, 1899. július 12. **Sohajda Ignác**, plébános.

A nyitra-ludányi róm. kath. tanítói magyar-tót állomásra július 23-ig pályázat hirdettek. Fizetése: 305 frt, 2 öl fa és butorozott szoba. Pályázhatnak tanítónők is. **Plébániahivatal.** 2—2

Morva-Szt.-János (Pozsonym.) róm. kath. főiskolánál jövő tanévre tanítói állomás betöltendő. Járandóság: 800 korona, butorozott szoba tüzelőanyaggal. Zene, énekben jártas mellékjövödelemre számíthat. Tan nyelv: magyar-tót. Folyamodványok július 31-ig beküldendők. **Dobsa Mihály**, esperes-plébános. 2—2

A székelyfalvi (Pozsonym.) r. kath. népiskolánál üresedésben lévő tanítói állásra július 31-ig pályázat hirdettek. Javadalom: 400 frt, külön butorozott szoba és tüzelő. A kántori teendőkből jártas előnyben részesül. Tan nyelv: magyar-tót. A folyamodványok beküldendők **Dobsa Mihály** esperes plébánoshoz **Morva-Szt.-Jánosra.** 1—2

Ürménecen (Nyitramegye) a róm. kath. iskolánál szervezett 2-ik tanítói állomásra f. évi augusztus hó tizenhatodikáig pályázat hirdettek. A lakás áll egy szobából. A tanító fizetése: a községtől 81 frt 80 kr., az államsegélyből 367 frt, összesen 448 frt 80 kr. havi részletekben előre. Kötelessége a II. osztályt és az ismétlősöket tanítani s a kántori teendőkből segédkezni, mely utóbbi czímen külön mellékjövödelemre számíthat. Okleveles és zenében jól jártas tanítók folyamodványukat a radosnai (via Pöstyén) tótó esperes-tanfolygató hivatalnál nyújtsák be. A pályázaton a személyes megjelenés szükséges.

Nagy-Czéténybe (Nyitram.) a másodtanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése 360 frt, egy butorozott szoba fűtéssel. Tanítja az I. II. osztályt és az ismétlősöket is. Pályázók kérvényüket a r. kath. iskolaszékre címelve július 23-ig küldjék be.

Magyar-Dioszegén (Pozsonym.) a r. kath. népiskolánál tanítói állásra hirdettek pályázat. Fizetése: 350 frt, butorozott szoba, fűtés. Tartozik egy osztályt vezetni, az ismétlősöket felváltva tanítani, szükség esetén a kántornak segédkezni. Az iskolaszékre címzett kérvények ft. **Hübner János** ker. alesperes úrhoz július 27-ig küldendők. **Kisfaludy Vince** plébános, iskolaszéki elnök.

Negyed (Nyitram.) róm. kath. iskolaszéke tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 350 frt havi részletekben, butorozott szoba fűtéssel, Államsegély kérelmeztetni fog. Teendője: I—II. osztályt és ismétlősöket tanítani, a gyermekekre istentisztelet alkalmával felügyelni. Kérvények a negyedi iskolaszékre címelve, július 23-ig **Morvay Lipót** esperes úrhoz **Zsigárdra** küldendők.

Ipoly-Nyéken (Hontm.) a róm. kath. népiskolánál 400 frt (300 frt a községtől, 100 frt államsegély) fizetéssel és lakószobával szervezett másodtanítói állomásra július 25-ig pályázatot hirdet az iskolaszék.

Elhalálozás által megüresedett **nagytapolcsányi** kántortanítói állomásra pályázat hirdettek 1899. évi augusztus 1-jére. Javadalom: városi pénztárból 500 frt, ugyanonnan lakbér fejében 150 frt, esetleg idővel természetbeni lakás. Tavarnoki kegyuraságtól 12 p. m. rozs (= 36 frt) és 16 frt. Tavarnoki urbéri telkek után 43 p. m. rozs. Templomi pénztárból 100 frt, alapítványi misék után 70 frt. Stola: hirdetések után 20 frt, temetések után 200 frt, folyó misékből 144 frt, offer-tóriumból 20 frt. Összesen körülbelül 1320 frt. Kellően felszerelt folyamodványok r. kath. iskolaszékre címelve július 30-ig **Szeesányi Vilmos** ez. kanonokhoz **Nagy-tapolcsányba** küldendők. Választás napján zenebeli próbatét céljából személyes megjelenés kívántatik. Az állomás augusztus 15-én elfoglalandó.

Prassiczai (Nyitram.) r. kath. altanítói állomásra augusztus 8-ára pályázat hirdettek. Fizetése: község pénztárból 175 frt, államsegély 225 frt, összesen 400 frt, egy szoba fűtéssel. Csak okleveles, magyarul és tótul beszélő tanító pályázhatik. Folyamodványok főt. **Náhlík Alajos** elnökhöz **Prassiczra** (via Nagy-tapolcsány) küldendők.

A nagybárkányi kántoriánitói állomásra augusztus 2-ára pályázat birtetik. Javadalmazása: 6 hold szántóföld a hívek által művelve, 17 hold rét, mely körül sarjékaszálláson kívül minden munkát a hívek teljesítenek; 4 hold legelő és 2 hold erdő után fűzési illetmény a községben. Parter 73 n. m. rozs és merönken: 42 kr. Községtől 25 frt, szoba 25 frt körül, 4 öl kemény fa beszállítva s az iskolafűtésre 3 öl. Államsegély 98 frt. Új lakás 2 padolt szobából, konyha, kamrával és istállóval. Kérvények a nagybárkányi r. kath. iskolaszékre czimezve július 31-ig bezárólag benyújtandók. Személyes megjelenés kívánatik. Nagybárkány, n. p. Samsónháza, vasútállomás. Pászto, Neszméry Gáspár, iskolaszéki elnök, plebános.

Egri érseki megye.

Déaványára (J.-N.-K. Szolnok-megye) róm. kath. segéd-tanítói kerestetik az I.-II. leányosztályhoz. Fizetést a tanévre 150 frt közzépizet, a kántortanítónál felnevelés, egy szoba, csakis a legszükségesebb bútornyal és réti fűtés. Köteleessége a nm. püspöki kar által kibocsátott tanterv szerinti tanítani a gyermekeket templomba vezetni és ott rajok felügyelni. Folyamodványok július 23-ig az iskolaszék egyházi elnökéhez intézendők.

A török szent-miklósi kálváriai róm. kath. főiskolánál előleptetés folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázat nyitattik. Javadalmazás: kényelmes, szép lakás, mely 2 szoba, konyha, kamra, padlás és mellékhelyiségekkel, mint tanítónak 400 frt közzépizetés, az esetleges kórházakkal a kántori teendőket pedig évi 50 frt. Köteleessége — ez idő szerint — az I.-II-ik osztályt vezetni, vasár- és ünnepnapokon — esetleg máskor is — a templomban tartandó kcs. misénél — harmonium mellett — énekelni, valamint a szokásos litániákat végezni. A kellőleg felszerelt kérvények — az iskolaszékhez intézve — nagyságos és főszteendő dr. Rétay Gyula, kanonok s esperes-plebános urhoz küldendők. Határidő f. évi július 29-ike. Dudás Lajos, iskolaszéki jegyző.

Katolnai érseki megye.

Moholy nagyközséghez tartozó s a községtől 3 óra járányra fekvő szállású C. iskolához egy magyar tanítói állomásra pályázat nyitattik, melynek javadalmazás: 400 frt közzépizetés, 20 frt fűtési áradány és szabad lakás. A megválasztottnak köteleessége lesz a mindennapi és külön ünnepes nélkül, az ismétülő tanulók oktatása. Nők is pályázhatnak. Az oklevél és egyéb bizonyítványokkal felszerelt kérvények a moholyi róm. kath. iskolaszékre czimezve f. évi aug. hó 10-ig, Matoss János, kerületi esperes úrnak, Bács-Szent-Tamásra küldendők. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Moholy, 1899. július 4. Ujhelyi Agoston plebános, iskolaszéki elnök.

Besztercegyházi egyházmegye.

Palosnagymezői r. kath. magyar-német tannyelvű iskolánál osztyálanitói állomásra augusztus 2-ára pályázat nyitattik. Fizetése 300 frt a községtől, külön bútorozott szoba, 30 méter kemény tűzifa, a mely értékűvel 100 frt-ig kiegészítés kiállításban. Kérvények esperesi hivatalhoz Ujbányára (Borsma) nyújtandók. Privigyén Nyitrai a leányiskolánál 2 tanítónői állomás betöltendő. Az egyik az I. elemi 375 frtyi, a másik a II. és III. elemi osztály 425 frtyi évi fizetésű. A tannyelve magyar-tól. A kézimunka oktatása kötelező. A pályázat határidője augusztus 7. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Juriss Mihály plebános, iskolaszéki elnök.

Erdélyi egyházmegye.

Cstik-Szt-Imrére (Erdély egyházmegye) róm. kath. segéd-kántortanító kerestetik július 31-ig. Jövedelme lakás, terményekben: 230 frt; pénzül: 170 frt. Plebánia hivatal.

Győri egyházmegye.

Császárfalván (Sopron megye) róm. kath. osztály tanítói állás betöltendő. Pályázhatnak tanítók, tanítónők,

óvónók egyaránt. Valamely szláv vagy német nyelv kívánatos. Jövedelme: 350 frt, bútorozott lakás és szükségesség tüzelőfa. Az állomás szeptember 1-én foglalandó el. Kellően felszerelt kérvények Novák Ferenc esperes-plebános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. Választás: augusztus 13-án.

Koronczóra (Győr) okleveles osztálytanító kerestetik. Fizetése 400 frt, lakás, fűtés, takarítás. Tanítja a kezdőket és ismételőket, a kántoriakban segítkezik. Baán János, plebános.

A büki róm. kath. népiskolánál osztyálanitói állásra. Fizetés: 300 frt, 1 hold kert, egy szobás lakás, 17 öl fa. Köteles: egy tanteremben tanítani, esetleg a kántori teendőkben segítkezeni. Tannyelv: magyar. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók oklevéllel. Felszerelt kérvények július 31-ig alulírothoz küldendők. Bük (Sopron megye), 1899. július 2. Rozsos Ferenc, iskolaszéki elnök.

Ujkér község (Sopronm.) r. kath. elemi népiskolájához augusztus hó 10-ig osztyálanitói állásra pályázatot hirdet. Fizetést a községi pénztárból 300 frt és 100 frt államsegély havi előleges részletekben, bútorozott szoba és egy öl fa. Köteleessége a kijelölt osztályok önálló vezetése és a kántori teendőkben való segítkezés. Az állásra csakis okleveles tanítók pályázhatnak. Az állás szeptember hó 1-én elfoglalandó. Ujkér (posta helyben), 1899. július hó 10. Az iskolaszék.

Sopron-Vághon az osztyálanitói-választás július hó 31-én lesz. (Lásd a "Népnevelő" 21. számát.)

Szomod Tata mellett r. kath. osztyálanitói állomásra pályázat hirdetetik. Fizetése államsegéllyel 400 frt, bútorozott szoba, egy öl fa. Pályázók felszerelt kérvényeiket július 31-ig küldjék főszt. Kábik Géza plebános, iskolaszéki elnök úrhoz.

A sopron-somfalvi (posta Ágfalva) r. kath. népiskolához osztyálanitói kerestetik. Fizetése 408 frt, lakás s szobafűtésre 30 méter hasábbfa. Köteleesség: egy osztály önállóan vezetni, vasárnapi iskolát tartani, a kántoriakban segítkezeni, a templomban a gyermekekre felügyelni. Tannyelv magyar-német. Jártasság zenében és énekekben srükséges. Folyamodások augusztus 8-ig az iskolaszékhez.

A nagy-igmándi r. kath. iskolaszék pályázatot hirdet a megüresedett osztyálanitói állomásra. Jövedelme: 400 frt havi részletekben, egy bútorozott szoba fűtés takarítással. Kötelme: III-VI. osztály tanítása s kántorságban segítkezés. Pályázati határidő július 30. Kérvények iskolaszékre czimezve küldendők. Srenker Géza, iskolaszéki jegyző.

Sopron-vármegye Páli községében osztyálanitói állásra pályázat hirdettek. Az osztyálanitói évi fizetése a kinyerendő államsegéllyel együtt 400 frt közzépizet, egy bútorozott szobából álló lakás és fűtés. Csakis okleveles tanítók pályázhatnak, a ki a kántori teendőkben is köteles segítkezeni. Kérvények f. évi július 30-ig alulírothoz nyújtandók be. A választás napjáról a pályázók külön-külön értesítettek. Páli, 1899. július 1. Szeghő Ferenc plebános.

Munkácsi gör. kath. egyházmegye

Máramaros-vármegyében a talaborfalvai esperesi kerületben létező darvai gör. kath. felekezeti kántortanítói állomásra — melynek évi jövedelme államsegéllyel 400 frtyig van kiegészítve, jó lakás és egy holdnyi belsősegen kívül — folyó évi augusztus hó 13-ának délelőtti 11 órájára pályázat hirdettek. A pályázók okmányokkal és kérvényekkel Darván személyesen megjelenni tartoznak. Haluskay József esperes, kerületi tanfelügyelő.

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Tótkomlóson (Békésmegyében). Évi fizetés 300 frt közzépizet és lakás. A pályázók folyamodványukat okmányokkal együtt az orosházi r. kath. plebánia-hivatalhoz nyújtják be f. évi augusztus 15-ig. Pályázhatnak r. kath. okleveles tanítók vagy tanítónők, esetleg óvónók is. Kántori teendőt végezni tudók előnyben részesülnek.

Gyopárhalman (Békésmegyében). Evi fizetés 300 frt készpénz, félhold szőlő és lakás. A pályázók folyamodványait okmányokkal együtt az orosházi r. kath. plebánia-hivatalnak nyújtják be f. évi szeptember 1-ig. Pályázhatnak róm. kath. okleveles tanítók vagy tanítónők, esetleg óvónők is. Kántori teendőt végezni tudók előnyben részesülnek.

Szilágy-vármegyében fekvő s a margitai plebániához kapcsolt Paczalusa főkegyházban kántortanítói állásra pályázat nyitattuk Javadalom: a hitközségtől 250 frt, az egyházmegyei főpénztárból 50 frt, 2¹/₂ hold beltelek haszonélvezete, szabad lakás, kevés stóla. Okleveles pályázók kérvényeiket alulírottához küldjék aug. 10-ig. Az állomás szeptember 1-én foglalandó el. Margita (Biharm.), 1899. július 8. **Sperk József** plebános.

Nyitrai egyházmegye.

A klubinai (Trencsénm.) r. kath. iskolánál évi 500 frt fizetéssel tanítói állásra pályázat július hó 27-ére hirdettük. Csakis okleveles, magyar és tót nyelvben jártas tanítók pályázhatnak. **Kapallay István**, ker. esperes, plebános és tanfelügyelő.

Szetyechő és Psurnovicz községek államilag segélyezett r. kath. népiskoláinak üresedésben levő tanítói állomásokra pályázatot hirdetek. Javadalmazás 400—400 frt készpénz, természetbeni lakás, elegendő tűzifa. Az oklevéllel felszerelt folyamodványok szeptember 1-ig alulírottához intézendők. **Petrovicz** (Trencsén-megye). **Pryhoda János**, plebános.

A turzovkai (Trencsénm.) központi és klinvölgyi r. kath. népiskoláknál egy-egy tanítói állomásra augusztus 1-ig pályázat hirdettük. Tanítási nyelv a tót, de a magyar nyelvbeni tökéletes jártasság is kívántatik. — I. A központi iskolához megválasztott tanító köteles a mindennapi iskola I. és II. vegyes osztályát vezetni, az ismétlő iskolában vasárnaponként fölvalva tanítani, a gyermekeket az őszi és tavaszi időben naponként a templomba vezetni s rájuk felügyelni. Jövedelme: 400 frt készpénz előleges havi részletekben, ötödéves korpótlék, beiratási díjakból körülbelül 12 frt, fűteltűzifa 15 frt és egy szobából álló lakás. Ha a kántori teendőkben segédkezni fog, mellékjövedelme is számíthat. — II. A klinvölgyi iskolához megválasztott tanító köteles az osztályon vegyes iskolát önállóan vezetni. Jövedelme: 400 frt fizetés előleges havi részletekben, ötödéves korpótlék, 10 frt beiratási díjakból, 30 frt tűzifa-átalány, melyből a tanterem is fűtendő. Lakása két csinos szoba, konyha, kamra, pincze, faszin és egy kis konyhakert. A központi állomásra tanítónők is pályázhatnak. A kellően felszerelt folyamodványok fűtést. **Lonszky Gyula** plebános, iskolaszéki elnök úrhoz Turzovkára küldendők. A r. kath. iskolaszék.

Pannonhalmi egyházmegye.

Bakonybélbe egy róm. kath. magyar másodtanító kerestetik. Fizetése bútorozott szobán kívül 300 frt havi részletekben, 4 méter kemény tűzifa felvágva. Kötelessége egy osztály vezetése, ismétlőknek felváltva való oktatása és tehetsége szerint a kántorságban való segédkezés. Pályázati határidő augusztus 15. Kérvények alulírtához küldendők. **Tomásits Odó** plebános, iskolaszéki elnök.

Komárommegyei tárkányi r. kath. népiskolához két okleveles tanító kerestetik. Egyiknek javadalma 350 frt és bútorozott szoba, másiké 130 frt, bútorozott szoba fűtéssel, takarítással, élelmiszettel. Kötelességük osztályokat tanítani, templomba vezetni, felügyelni, az ismétlőknel felváltva működni, kántorságban segédkezni. Kérvények augusztus 5-ig a tárkányi r. kath. iskolaszéki elnökének. Mindkét állás javadalmának 400 frtig való kiegészítéséhez államszegélyért folyamodtunk. Notanítók is pályázhatnak.

Pécsi egyházmegye.

Bedeghre egy róm. kath. okleveles vagy képezdevezétt tanító kerestetik. Fizetése egy évre 300 frt, egy szobából álló lakás fűtéssel. Kötelessége: az egyesített I., II. és III. osztály, valamint az ismétlősök tanítása

és a kántorságban segédkezés. Kellően felszerelt kérvények a f. Elnökséghez intézendők folyó hó 30-ig bezárólag.

A tolna-ozorai róm. kath. elemi népiskolánál lemondás folytán megüresedett a II., III., IV. és VI. sorszámú — az alább következő javadalmazással egybekötött tanítói, illetve tanítónői állomás. A II. és IV. sorszámú állomások — melyekre csak férfiak pályázhatnak — javadalmazása évi 450 frt készpénzben, havi előleges részletekben fizetve és egy szobából álló lakás. A III. sorszámú állomás — melyre csak nők pályázhatnak — javadalma szintén évi 450 frt, havi előleges részletekben és egy szobából álló lakás. A VI. sorszámú állomásnak végre, melyre szintén csak nők pályázhatnak, javadalma évi 305 frt készpénz havi előleges részletekben; a második szoba, konyha, kamra, padlás és kert fejében pedig 50 frt készpénz, tehát összesen 355 frt és egy bútorozott szobából álló lakás. A tanítók, illetve tanítónők kötelemei a választás után a díjlevélben lesznek részletezve, de az érdekeltek által az ozorai róm. kath. plebánia-hivatalban addig is megtekinthetők. A kellőleg felszerelt kérvények augusztus 5-éig az ozorai róm. kath. iskolaszéknek címezve alulírtához küldendők. Kelt Ozorán, Tolnam., 1899. július 10-én. **Pintér Károly**, plebános, iskolaszéki elnök.

Rozsnyói egyházmegye.

Derenkre (Abauj-Tornamegye) kántortanító kerestetik. Fizetése 100 frt államszegély, 120 frt készpénz, 55 frt stóla és tandíj után, 125 frt párbér, föld, rét, fa után természetben. 2 szobás lakás a szükséges melléképületekkel és kert. Pályázati határidő július 30. Kérvények a jablonczai r. kath. plebániai hivatalhoz intézendők, ú. p. **Torna-Almás**, Abauj-Tornamegye.

Szatmári egyházmegye.

A zajtai (Szatmármegye) II. osztálytanítói állásra július végéig pályázat nyitattik. Fizetés: a hitközségtől lakás és 20 frt, az államtól 380 frt. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Kérvények a kerületi esperesi hivatalhoz küldendők **Sárközre**.

Munkács róm. kath. plebániához tartozó Póshaza főkegyház iskolájához pályázatot hirdet az iskolaszék. Javadalma: alapfizetés a hitközségtől 300 frt, a kántori javadalmakkal 411 frt, két szoba, konyha, kamra, istálló, kert. Tannyelv magyar; német nyelv kívánatos. Kérvények augusztus 15-ig Munkácsra, **Forgách János** főespereshez intézendők.

Székesfehérvári egyházmegye.

Herczegfalva nagyközség (Fehérmegye) r. kath. 5. osztályu elemi iskolához két okl. osztálytanító kerestetik 340—340 frtnyi fizetéssel, lakás a szükséges bútorokkal és fűtéssel. A fizetés 10 havi részletekben fizetetik. Az ismétlő iskolát is kell tanítani. A szorgalmi idő 8 hónap. A kántori teendőkben jártasak előnyvel bírnak. Az állomások szeptember 1-én elfoglalandók. Kérvények alulírtához küldendők. Két hét alatt a pályázók értesítetni fognak az eredményről. **Herczegfalva**, 1899. évi július hó 11. Posta és vasútállomás helyében. **Schveighard Jakab**, főtanító.

A sár-szt.-miklósi róm. kath. iskolához segédtanító kerestetik. Fizetése egy polgári évre 300 frt s egy bútorozott szoba. Teendője az iskolaszék által kijelölt osztályok vezetése. Tanítójelöltek is folyamodhatnak. A kérvények július 23-áig az iskolaszék elnökéhez, **Dr. Nyers István** esp.-plebános úrhoz Sár-Szt.-Miklóásra küldendők. Az állás szept. 4-én elfoglalandó.

Szombathegyi egyházmegye.

Németújvárra (Vas-megye) róm. kath. tanító kerestetik. Fizetése egy polgári évre: 330 frt havi részletekben bútorozott szoba (ágyneműn kívül) és 20 frt fapénz. Kötelessége: az I. osztály, ismétlősök tanítása, valamint a kántori teendőkben segédkezni. Tanítási nyelv: magyar-német. Kérvények **Dr. Maitz Jácint** plebános úrhoz július hó 31-ig küldendők. Az állás szeptember hó 1-én elfoglalandó. Tanítónők is pályázhatnak.

A csényei (Vasm. Szérvár mellett) róm. kath. elemi népiskolánál a másodtanítói állás lemondás folytán megüresedett; ezen állás betöltése végett pályázat hirdettek. Fizetése: 300 frt, bútorozott szoba, 4 méter fa, fűtő és szobasikakatót a község állít. Kötelessége: egy osztályt önállóan vezetni, az ismételőket felváltva tanítani és a kántorságban szükség esetén segíteni. Tanítónak is pályázhatnak. A kérvények **augusztus 15-ig** főt. Meinar Pál plebános és iskolaszéki elnök úrhoz küldendők. **Strokovy Károly** tanító. 2—2

A nádassói r. kath. iskolához a jövő tanévre segéd-tanító kerestek. Fizetése a hitközségtől 320 frt, államszegély 80 frt, bútorozott szoba. Kötelessége az egyik tanteremben tanítani, a kántorságban s az ismételő oktatásnál a kántortanító akadályoztatása esetében segíteni. Pályázati és választási határidő **július 30.** Vass-Nádassó, 1899. július 9. Az iskolaszék.

Váci egyházmegye.

A kis-tarcsai (Pest mellett) r. kath. népiskolánál egy tanítói állás betöltendő. Javadalma: 171 frtyai államszegély, a többi 400 frtya a község fizeti. Havi előleges részletekben: 2 öl fa, 2 szoba, konyha, kamrából álló új lakás és kis kert. Kötelessége a III. VI. osztály önálló vezetése s a kántort. akadályoztatása esetén helyettesíteni. Pályázati határidő **augusztus 3.** Az állás szeptember 1-én elhagyható. Kérvények iskolaszékre eljuttatni főt. Pokorny Mihály plebános úrhoz intézendők. **Purth Gyula**, kántortanító.

Szolnokra egy jó hangú és teljesen képzett kántorsegéd kerestetik. Évi fizetése 210 frt, mosáson és egyenlőn élvén teljes ellátás. A pályázatok aláhítt-hoz küldendők. **Szolnok**, 1899. július 12-én. **Medgyesy Géza**, róm. kath. kántor. 1—2

Veszprémi egyházmegye

A somogy-endrői r. kath. népiskolához tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése: 300 frt készpénz, bútorozott szoba, fűtés és tartarítás. Teendője: egy osztály önálló vezetése. Oktatási tanító jelentkezése esetén az iskolaszék 100 frt államszegély iránt lépéseket tesz. Jelentkezések **július 31-ig** a r. kath. iskolaszék elnökehez intézendők. 1—2

Taranyba (Somogy) r. kath. tanító kerestetik. Fizetése a hitközségtől 300 frt, államszegély 100 frt, lakás egy szoba, fűtése 2 öl fa. A kérvények a plebániára küldendők. 1—3

A gombai róm. kath. iskola másodtanítói állására szeptember elsijétől tíz óra, havi előlegekben fizetendő 360 frt, lakás, fűtés és szobakapartás élvezéssel, képzett tanítót kerestetik. Kötelmé: egyik tanteremben a három alsó osztályt és az ismételő munkáit tanítani. U. p. **Marczab, Somogy**. Az iskolaszéki elnökség.

A lesencze-tomaji r. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése 300 frt, szabad lakás s egy öl tűzifa. Kötelessége az egyik tanteremben tanítani s kántori teendőkben segíteni. Folyamodványok szeptember 1-ig a lesencze-tomaji plebániára küldendők. 1—3

REMEK KIADVÁNYOK!

Orgonára: Praeludium-album, Tartalmaz 100 darabot minden hangnemből, 70 kr.; Hesse: Könnyű praeludiumok, 70 kr.; Bach: Könnyű praeludok és fugák, 70 kr.; Rinck: Orgona iskola 6 kötet össze-tűzve, 262 oldalon a legkülönbözőbb darabok, 2 frt. Körner: A gyakorlati orgonasz. 646 orgonaművet tartalmaz minden hangnemből. Fugák, átmenetek, cadenciák stb. 2 frt. Köhler: Zongora-iskola, 2 frt. Hohmann: Hegedű-iskola, 70 kr.; Wannaus: Harmonium-iskola, 80 kr.

„Hirdető Salon“

kiadóhivatala.

Budapest, I. Fehérvári-út 28.

Budapest, Buschmann F. könyvnyomdája (Harisch-bazár).

A zalavári róm. kath. iskolaszék segéd-tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: étkezés a kántortanító urnál, 150 frt, bútorozott, fűtött szoba. Lehetőleg eredeti okmányt kérünk. A választás **július 30-án** lesz. **Zanathy Bódog**, lelkész. 2—3

Az attalai (Somogy-megye) róm. kath. osztály-tanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése polgári évre 300 frt a község pénztárából, 100 frt államszegély, összesen 400 frt esztos egyszobás lakás, fűtés és tisztogatás. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt osztályokban tanítani és a kántorságban segíteni. Eredeti okmányokkal felszerelt kérvények **július 23-ig** nyújtandók be. Állást szeptember 1-ére elfoglalni tartozik, s az évközben hasonminőségű állással fel nem cserélheti. Attala, 1899. július 1. u. p. **Csoma, vasúti megállóhely**. Az iskolaszék. 2—2

Orgona-építési műintézet.
RIEGER TESTVÉREK

BUDAPEST, Garay-utcza 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Sziil) os. es kir. udv. orgona-gyáranak fiókja. Leg-olcsóbb arakon kiváló orgonákat szállítanak. A czég 25 évi fennállása óta

700-on felül új orgonát

épített, melyek közül 255 esik Magyarorszagra a többi Norvegiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállítottak.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

KATHREINER-FÉLE
Kneipp
maláta kávé.

Magyarszék asztalánál

Évek óta kifődő pótléknak bizonyult a diabéteszhez, ideg-, szív- és gyomorbetegségeknél, vészesegénységénél orvosilag ajánlva. — Legkedveltebb kávéitál a családok százezreinek.